

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.

ΤΟΜΟΣ Ζ'.

ΑΡΙΘΜ. 16 (160).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἐτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25 ἐξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ Ζ'.

τῇ 15/27. Νοεμβρίου 1891.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΣΚΡΙΒ.

ΚΑΙΤΟΙ ὁ Εὐγένιος Σκριβ δὲν συγκαταλέγεται εἰς τοὺς κλασσικοὺς ποιητὰς τῆς Γαλλίας, διότι τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶνε ἐλαφρῶς καὶ ἄνευ ἐπιμελεστέρως ἐπεξεργασίας γεγραμμένα, τινὰ δὲ καὶ ἀπλῶς ἐσχεδιαγραφημένα, οὐχ ἦττον ὅμως σύμπτas ὁ κόσμος τῶν γραμμάτων μετὰ τιμῆς θὰ μνημονεύσῃ τὴν ἑκατοστὴν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς τοῦ ἐπέτειον, (ἡγῆς ἐορτάζεται τῇ 24 Δεκεμβρίου), διότι οὐδαμοῦ ἀλλαγῶς εὐρίσκομεν τοσοῦτον ζωηρῶς καὶ πιστῶς ἐξωγραφημένην τὴν ἐποχὴν τῆς Βασιλείας τοῦ Ιουλίου ὅσον ἐν ταῖς μετ' αὐτομάτου εὐχερείας καὶ χάριτος ἀναπτυσσομέναις σκηναῖς τῶν δραμάτων τοῦ Σκριβ. Οὐδὲν ἱστορικὸν ἔργον παρουσιάζει ἡμῖν τοσοῦτο πιστὴν καὶ πλαστικὴν εἰκόνα τῆς γαλλικῆς κοινωνίας κατὰ τὴν τρίτην καὶ τετάρτην δεκαετηρίδα τοῦ παρόντος αἰῶνος, τῶν ιδεῶν καὶ αἰσθημάτων, τῶν ἀγώνων καὶ τῶν τάσεων αὐτῆς, οὐδὲ εἰσάγει ἡμᾶς μετὰ τοσαύτης ἀσφαλείας εἰς ὅλους τοὺς κύκλους τῆς τάξεως τῶν ιδιωτῶν, τῆς Bourgeoisie, εἰς τὰ γραφεῖα των, εἰς τοὺς προδαλάμους καὶ εἰς τὰς αἰθούσας των, ὅσον αἱ κωμωδίαὶ τοῦ εὐστρόφου καὶ πνευματώδους τούτου ποιητοῦ. Ὡς ἐν κατόπτρῳ

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Ζ'.

ἐμφανίζονται ἡμῖν οἱ τραπεζίται, οἱ καλλιτέχναι, οἱ βουλευταὶ, πάντες οἱ φλύαροὶ καὶ οἱ ματαιόσχολοι τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, περιστοιχούμενοι ὑπὸ ὁμίλων κυριῶν, καὶ πάντες οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς εὐχαριστημένης καὶ ἀμερίμνου μεσαίας ἐκείνης κοινωνικῆς τάξεως, ἥτις τότε, μετὰ τὰ μακρὰ ἔτη τοῦ πολέμου ἀρξαμένης νέας ζωῆς καὶ αὐτοσυναισθήσεως, διεδραμάτιζε τὸ κυριώτατον πρόσωπον. Τὰ ἔργα λοιπὸν τοῦ Σκριβ δὲν παρέχουσι μόνον ἀπλὴν τέρψιν καὶ ψυχαγωγίαν ἀλλὰ παρουσιάζουσιν ἡμῖν συγχρόνως πιστοτάτας καὶ ζωηρὰς εἰκόνας μιᾶς ἐποχῆς, λίαν ἐνδιαφερούσης.

Ὁ Σκριβ, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἔξοχοι τῆς Γαλλίας συγγραφεῖς, ἐσπούδασε κατ' ἀρχὰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην. Ἐγεννήθη τῇ 24 δεκεμβρίου 1791 ἐν Παρισίοις καὶ ἔτυχε παρὰ τῶν εὐπόρων γονέων του ἐπιμελοῦς ἀγωγῆς καὶ παιδείσεως. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως εἶχον ἤδη πρὸ πολλοῦ παρέλθῃ αἱ φρίκαι τῆς ἐπαναστάσεως, οὕτως ὥστε οὐδαμῶς ἐπηρεάσθη ὑπ' αὐτῶν οὐδὲ διεταράχθη ἡ πορεία τῆς ἀναπτύξεώς του. Ἀλλὰ περὶ τὴν νομικὴν ἐπιστήμην ἡσχολήθη βραχύν

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΣΚΡΙΒ.

μόνον χρόνον. Ἦδη τῷ 1811, εἰκοσαετῆς ἔτι ὢν, παρουσιάσθη ὡς ποιητῆς μὲ ἐν μελοδραματίον (Vaudeville) «Ὁ Δερόβισης» ἐπιγραφόμενον, ἀλλὰ μὴ ἀξιώθην παρὰ τοῦ κοινοῦ πολλῆς προσοχῆς. Ἐκ τῆς ἀποτυχίας ὅμως ταύτης οὐδὰμῶς ἀποθαρρύνθεις, ἐποίησε καὶ ἄλλα διάφορα δράματα, ἐν ἑκ τῶν ὁποίων ἐπιγραφόμενον «Μία νύξ τῆς ἐθνοφυλακῆς» καὶ παρασταθὲν τῷ 1816 ἐπέτυχε. Ἀλλὰ μόλις μετὰ δεκαετίαν περίπου, τῷ 1827 ἐκτίσματο διὰ τῆς ἡθογραφικῆς κωμωδίας «Le mariage d'argent» φήμην ὡς δραματικὸς καὶ ἐδέσποσε τῆς κλασικῆς σκηνῆς τοῦ Théâtre Français. Ἐνταῦθα κατὰ πρώτην φοράν ὁ Σκριβ παρουσιάζεται ὡς ἡθογράφος, δεικνύει τὴν ὁσημέραι εὐρυτέραν διάδοσιν τῆς πρὸς τὴν εὐζωίαν καὶ πρὸς τὸν χρηματισμὸν τάσεως, καὶ χαρακτηρίζει εὐστοχάτα καὶ προσφύεστατα τοὺς ἀντίπροσώπους τῆς ἀνοήτου καὶ ἀκαρδου ἀριστοκρατίας τῶν πλουσίων, ἡτις ἤδη ἐν Γαλλίᾳ ἤρξατο μορφουμένη, ὅπως βραδύτερον ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου ἐξοκείλη εἰς ὄργια. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πράξεως τοῦ δράματος τούτου ἴσταται κύριός τις Dorbeval, ὅστις διὰ παντὸς εἶδους κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων ἐγένετο ταχέως πλούσιος καὶ ἤδη καμαρώνει μὲ τοὺς θησαυροὺς του. «Δύναται τις νὰ ἀπατηθῇ περὶ τοῦ πνεύματός του», λέγει, «ἀλλ' οὐχὶ καὶ περὶ τῶν ταλλήρων του». Ἡ ἰδέα αὕτη ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν τὸν θεμελιώδη τόνον τοῦ ὅλου δράματος. Ὁ ποιητῆς ἀναπτύσσει τὴν γενίκευσιν τῆς γνῶμης, ὅτι τὰ χρήματα κάμνουν τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ συγχρόνως δεικνύει εἰς τὸ τέλος ὅτι ὁ ὕλισμός ἄγει εἰς τὴν μᾶλλον ἀπελπιστικὴν τῆς ψυχῆς ἐρημίαν. Ὁ διηγετὴς οὗτος ἀγῶν πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου, εὐζωίας, περιωπῆς καὶ ἐξωτερικῶν τιμῶν

ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελῇ τὸ θέμα καὶ τῶν ἄλλων δραμάτων του.

Πλὴν τῶν ἡθογραφικῶν τούτων κωμωδιῶν ὁ Σκριβ ἐποίησε καὶ ἱστορικὰ δράματα, ἐκτάκτως ἐπιτυχῆ, ἐν ἑκ τῶν ὁποίων «Τὸ ποτήριον ὕδατος» παριστάνεται καὶ σήμερον ἔτι συχνάκις ἐν τοῖς θεάτροις τῆς Εὐρώπης. Ἐκ τῶν λοιπῶν ἰδιαιτέρας μνεσίας ἀξία εἶναι: «Les contes de la reine de Navarre», «Bertrand et Raton», «Adrienne Lecouvreur» κτλ.

Ὑψηλοτέρας τινὸς ἀξίας στεροῦνται τὰ δράματα ταῦτα· ὁ ποιητῆς οὐδέποτε θέτει ἐν αὐτοῖς μέγα τι ἐλατήριο· ἐν τῇ πράξει οὐδέποτε παρουσιάζονται ἀντιμέτωποι δύο διάφοροι περὶ τοῦ κόσμου θεωρίαι, ἀλλὰ πάντοτε μικρὰ προσωπικὰ συμφέροντα, εἴτα δὲ ἐκ τυχαίων συμπτώσεων ἀναπτύσσεται ἡ καταστροφή. Οὐχ ἦττον ὅμως ἐν τοῖς δράμασι τούτοις, καὶ ἰδίᾳ ἐν «τῷ ποτηρίῳ ὕδατος», ἡ πρᾶξις εἶνε μετὰ θαυμασίας τέχνης ὥκοδομημένη καὶ ὁ διάλογος ἔχει γοητευτικὴν χάριν.

Ὁ Σκριβ ἦτο οὐ μόνον ὁ γονιμώτατος καὶ δημοτικώτατος κωμωδιοποιὸς ἀλλὰ καὶ ὁ μᾶλλον πολυζήτητος librettiste τῆς ἐποχῆς του. Αὐτὸς συνέγραψε τὸ κείμενον τῶν πλείστων μελοδραμάτων τῶν ἐξοχωτέρων μουσικῶν. Ἐν συνόλῳ ἔγραψε 360 δράματα, ἀλλὰ μὲν μόνος ἀλλὰ δὲ μετὰ συνεργατῶν, ἐξ ὧν οἱ γνωστότατοι εἶναι ὁ Legouvé, ὁ Dupin, ὁ Melesville καὶ ὁ Brazier. — Ὁ Σκριβ διὰ τῆς ἀκαμάτου αὐτοῦ φιλοπονίας καὶ θαυμασίας γονιμότητος ἀπέκτησε πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ ὑψηλὰς τιμὰς. Τῷ 1834 ἐγένετο μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ἀπέθανε δὲ τῇ 20 φεβρουαρίου 1861.

ΑΠΟ ΣΚΩΜΙΟΥ ΕΙΣ ΠΑΡΗΣΑΣΣΟΝ.

(Συνέχεια.)

Δ.

Τὴν ἰδέαν τῶν νέων τούτων Ὀλυμπίων συνέλαβεν αὐτὸς ὁ Εὐαγγέλης Ζάππας τῇ συμβουλῇ τοῦ Κου. Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ, Ὑπουργοῦ τότε ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐπραγματοποιήθη δὲ αὕτη πρὸ 30 ἐτῶν διὰ Διατάγματος τῆς 19 Αὐγούστου 1858 ὑπόγεγραμμένου ὑπὸ τῆς Βασιλείας Ἀμαλίας, ὡς Ἀντιβασιλείας, κατὰ πρῶτην ἀπουσίαν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος. Διὰ τοῦ Διατάγματος τούτου, ἐκδοθέντος τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, γίνεται δεκτὴ μετ' εὐγνωμοσύνης ἡ πλουσία χορηγία τοῦ φιλογενοῦς δωρητοῦ, πρὸς σύστασιν καὶ συντήρησιν ἀγῶνων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ὀλύμπια» συγχρόνως δ' ἐγκρίνεται καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ζάππα ὑποβληθὲν σχέδιον πρὸς διοργάνωσιν αὐτῶν. Τὰ λοιπὰ τοῦ Διατάγματος ἄρθρα ὀρίζουσιν ὅτι τὰ Ὀλύμπια θὰ τελῶνται κατὰ τετραετίαν, ὡς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἀνεγερθησομένῳ πρὸς τοῦτο Μεγάλῳ θέλουσιν ἐκτιθεσθαι τὰ διάφορα προϊόντα τῆς ἐλληνικῆς παραγωγῆς, καὶ ἰδίως τὰ τῆς βιομηχανίας, γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας, ἀλλὰ συνάμα καὶ τὰ καλλιτεχνικὰ καὶ διανοητικά. Ἀκολουθῶντες ἔρχονται αἱ περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς λεπτομέρειαι, ὡς καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς κρίσεως καὶ βραβεύσεως τῶν ἀξίων, ἀναφέρεται δὲ μεταξὺ τῶν βρα-

βείων καὶ ὁ κλάδος τῆς ἐλαίας, τὸ περιφανὲς εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους γέρας. Ἡ πρώτη Ὀλυμπιάς ἐτελέσθη κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1859, ἡ δευτέρα ἕνεκα διαφόρων λόγων, καὶ ἰδίως τῆς πολιτικῆς ἐν Ἑλλάδι καταστάσεως ἀπὸ τοῦ 1860—1870, μόλις κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος, ἡ δὲ τρίτη κατὰ τὸ 1875. Ὑπῆρξαν ὅμως πᾶσαι αὗται ἀπόπειραι μᾶλλον καὶ παρασκευαὶ διὰ τὴν περαιτέρω τακτικὴν λειτουργίαν, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἔλειπεν εἰσεῖν τὸ διὰ τοὺς ἐκθέτας κατάλληλον κτίριον, ἐνῶ σήμερον ἰδρῦθη πλέον οὐχὶ κοινὸν κατάστημα, ἀλλὰ μέγα καὶ καλλιμάρμαρον Μέγαρον, μετὰ ποικίλων παραρτημάτων, αἰωρούμενον ἀκριβῶς ἐν τῷ ἐκτεταμένῳ χώρῳ, ἐνθα οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἐτέλουν τὰς ἐορτὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς γνωστοὺς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Παναθήναια». Τὸ Μέγαρον δὲ τοῦτο ἐκτίσθη καὶ καθωραΐσθη ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς ἀνεξαντλήτου μεγαλοδωρίας τῶν δύο ἐξαδέλφων, καίτοι λέγεται ὅτι τὸ ἀνάλωμα ὑπερέβη κατὰ πολὺ τὰ δύο ἑκατομύρια.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ τούτῳ καὶ τῷ περίῳ φουτενθέντι εὐδαλεῖ παραδείσῳ ἐτελέσθη κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1888 ἡ τετάρτη Ὀλυμπιάς, ἡ ὀρθότερον εἰπεῖν ἡ πρώτη ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου αὐτῆς λαμπρότητος. Καὶ πράγματι, οὐ μόνον ἐγένοντο τότε τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημιουργημένου κατα-